

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
17.03.2020

КАРАР
ПР-49

«Тыныч һәм сугыш чорының гадәттән тыш хәлләре барлыкка килү куркынычы турында Актаныш муниципаль районы халкына вакытында хәбәр итү һәм мәгълүмат житкерү турында»

"Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының «Гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын төзү турында» 2012 елның 13 ноябрендәге 1522 номерлы Указы, «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, "Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 2004 елның 8 декабрендәге, «Татарстан Республикасы халкына хәбәр итү системасы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2017 елның 28 августындагы 610 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы турында, шулай ук сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында, мобилизация игълан иткәндә, хәрби хәл кертелгәндә һәм көтмәгәндә һөжүм иткәндә, халыкка үз вакытында хәбәр итүне тәмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы территориясендә карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат житкерү тәртибе турында кушымтада бирелгән нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Телефон номерлары "АСО-4" хәбәр итү системасына кертелгән телефон, язма һәм башка элементә юлы белән, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы халкына гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында хәбәр итү һәм мәгълүмат житкерү өчен җаваплы затлар исемлеген 2 нче кушымта нигезендә расларга.

3. Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаганда яки барлыкка килү турында район халкына хәбәр итү буенча сөйләм хәбәрләре текстларын 3 кушымта нигезендә расларга.

4. Халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү чараларын Нигезләмәдә тәкъдим ителгән хәбәр итү тәртибе нигезендә гамәлгә ашырырга.

5. Актаныш муниципаль районы территориясендә урнашкан оешма, предприятие һәм учреждение житәкчеләренә (аларның оештыру-хокукый формасына

бәйсез рәвештә) объектлар территориясендә барлык хезмәткәрләргә хәбәр итү һәм мәгълүмат сигналларын җиткерүне тәэмин итә торган күмәк файдаланудагы радиоотрансляция нокталарының кирәкле санда булуын тәкъдим итәргә.

6. Актаныш районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгы бүлеге башлыгына Актаныш районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаганда яисә алар килеп туган очракта, халыкка куркынычлар турында хәбәр итү өчен, сигнал-тавышлы җайланмалар белән җиһазландырылган махсус автомобильләр бүлеп бирүне тәкъдим итәргә.

7. Актаныш районы электр элементәсе чөлтәре «ТАТТЕЛЕКОМ» ААҖ Яр Чаллы ЗУЭСы башлыгына, Актаныш муниципаль районы территориясендә телерадиотапшыру оешмалары җитәкчеләренә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында халыкка хәбәр итү өчен кирәкле теле-һәм радиотапшыру чараларының тәүлек бие эзәр булуын тәэмин итүне тәкъдим итәргә.

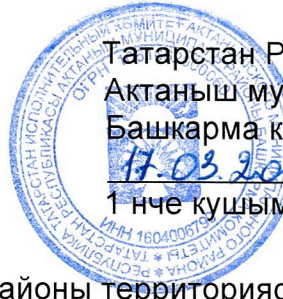
8. Башкарма комитетның «Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар аркасында, шулай ук Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр вакытында барлыкка килгән куркынычлар турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү тәртибе турында» 2017 елның 30 октябрендәге ПР-206 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

9. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет җитәкчесе

И.И.Габдулхаев

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Башкарма комитеты карарына
17.03.2020 № ПР-49
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яисә килеп чыгу куркынычы турында халыкка хәбәр итү тәртибе турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат житкерү системасын куллануга даими эзерлектә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы турында, шулай ук хәрби конфликтлар вакытында яисә әлеге конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлар турында, мобилизация игълан ителгәндә, хәрби нигезләмә һәм кинәт һөжүм, район территориясендә террорчылык актлары куркынычы янаганда (алга таба - хәбәр итү системасы) билгеләнүне, аның составын, бурычларын һәм аларны төзү, камилләштерү (реконструкцияләү) һәм тоту тәртибен билгели.

2. Хәбәр итү системасы гражданнар оборонасы белән идарә итү системасының состав өлеше һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының территориаль ярдәмче системасы (алга таба – РСЧС ТП) булып тора.

3. Актаныш муниципаль районы территориясендә булдырыла:
муниципаль дәрәжәдә - жирле хәбәр итү системасы;
объект дәрәжәсендә-хәбәр итүнең локаль системасы.

II. Хәбәр итү системасының билгеләнеше һәм төп бурычлары

1. Хәбәр итү системасы Актаныш муниципаль районы идарәсе органнарына, гражданнар оборонасы көчләре һәм чаралары, ТР РСЧС жирле звеносы һәм халыкка табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында, шулай ук сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында, мобилизация, хәрби хәлне кертү, кинәт һөжүм итү, террорчылык актларына янау турында хәбәр итү сигналларын вакытында житкерү өчен билгеләнгән.

2. Муниципаль хәбәр итү системасының төп бурычы - мәгълүматны һәм хәбәр итү сигналларын житкерүне тәэмин итү:

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы территориаль өстәмә системасының гражданлык оборонасы һәм жирле звеносы житәкче составы (алга таба - ТР РСЧС ТП Актаныш звеносы);

Актаныш муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте;

Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, көч һәм гражданнар оборонасы чаралары өчен бүлеп бирелә торган (жәлеп ителә торган) чаралар һәм махсус эзерләнгән чаралар;

халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итүче оешмаларның, потенциал куркыныч объектларның (алга таба - ПОО) һәм Актаныш муниципаль районының башка предприятиеләренең дежур-диспетчерлык хезмәтләре;

Актаныш муниципаль районы территориясендә яшәүче халык.

Халыкка хәбәр итү күздә тотта:

халыкка табигый яки техноген характердагы гадәттән тыш хәл (алга таба - гадәттән тыш хәлләр) барлыкка килү фактын җиткерү;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү фаразлары яки факты турында мәгълүмат алганнан соң гамәлләр тәртибе турында халыкка тәкъдимнәр җиткерү.

Халыкка мәгълүмат җиткерү күздә тотта:

табигый яки техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү фаразы яки факты турында мәгълүматлар тапшыру;

гадәттән тыш хәлләр үсеше, гадәттән тыш хәлләр масштабы, гадәттән тыш хәлләрне бетерү барышы һәм нәтижәләре турында мәгълүмат;

табигый тирәлекнең торышы һәм потенциал куркыныч объектларның торышы турында мәгълүмат;

Гидрометеорология, табигый һәм башка табигать күренешләре турында мәгълүмат;

халыкны гадәттән тыш хәлләрне күзәтү һәм бетерү чаралары һәм көчләре белән үткәреп торган чаралар белән системалы рәвештә таныштыру;

гадәттән тыш хәлләрдән саклану турында халыкка мәгълүмат җиткерү.

3. Хәбәр итүнең локаль системасының төп бурычы-хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүмат җиткерүне тәмин итү:

потенциаль куркыныч, химик яктан куркыныч җитештерү һәм объектларны һәм ТСЧС объект звеносын эксплуатацияләүче оешмаларның гражданлык оборонасы җитәкчеләре составы;

куркыныч җитештерү объектларын, химик куркыныч җитештерү һәм объектларны эксплуатацияләүче оешма персоналы;

хәбәр итүнең локаль системасы гамәлдә булган зонада урнашкан оешмаларның җитәкчеләре һәм дежур-диспетчерлык хезмәтләре җитәкчеләре;

локаль хәбәр итү системасы гамәлдә булган зонада яшәүче халык.

III. Хәбәр итү системасын куллану тәртибе

1. Халыкка хәбәр итүнең төп ысулы-телевидение тапшырулары һәм радиотапшыру программаларын тарату өчен элемент чөлтәләргә буенча мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру.

Мәгълүматны һәм сигналларны тапшыру телевидение тапшырулары һәм радиотапшыру программаларын тарату өчен элемент чөлтәләргә буенча РСЧС ТП көндәлек идарә органнары тарафыннан, тапшырулар һәм телевизион тапшыру станцияләргә аша, тапшырулар программаларын өзеп, элемент операторларының һәм телерадиотапшырулар оешмаларының радиотапшыру станцияләргә аша гамәлгә ашырыла.

Биш минуттан да артмаган сөйләм мәгълүматы халыкка, кагыйдә буларак, телерадиотапшырулар студияләреннән тапшырулар тапшыру программаларын өзеп тапшырыла. Сөйләм мәгълүматын өч тапкыр кабатлау рөхсәт ителә.

Сөйләм мәгълүматын тапшыру, кагыйдә буларак, профессиональ дикторлар тарафыннан, ә алар булмаганда - бу оешмаларга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш.

Аерым очракларда, түзмәгән очракта, кыска сөйләм хәбәрләрен турыдан-туры тапшыру ысулы белән хәбәр итү яки турыдан-туры эш урыннарыннан оператив дежур (дежур-диспетчер) хезмәтләре язмасында РСЧС көндәлек идарә органнарының оператив дежур (дежур-диспетчер) хезмәте ысулы белән хәбәр итү максатыннан тапшыру рөхсәт ителә.

РСЧС ТП идарәсенең даими эшләүче органнары карары буенча, хәбәр итү максатларында, элемент оешмаларының дежур персоналы, элемент операторлары,

радиотапшыру станцияләре эш урыннарыннан мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру рөхсәт ителә.

РСЧС ТП көндәлек идарә органнары, мәгълүмат яки хәбәр итү сигналын алгач, аларның алынуын раслыйлар, кичекмәстән алынган мәгълүматны яки сигналны идарә органнарына, гражданнар оборонасы көчләренә һәм чараларына һәм РСЧС ТП җиткерәләр.

2. Мәгълүматны яки сигналларны автоматлаштырылган режимда да, автоматлаштырылмаган режимда да тапшыру мөмкин.

Төп булып автоматлаштырылган режим тора, ул мәгълүматны һәм сигналларны идарә органнарына, гражданнар оборонасы көчләренә һәм чараларына, РСЧС ТП, халыкка циркуляр, төркөмләп яки сайлап алып җиткерүне тәэмин итә.

Мәгълүматны һәм хәбәр итү сигналларын идарә органнарына, көчләр һәм гражданнар оборонасы чараларына һәм РСЧС ТП чараларына, халыкка җиткерү автоматлаштырылган режимда Россия Федерациясенең гомуми файдаланудагы элемтә чөптәре элемтә каналларына тапшыру вакытына сайлау, сайлап алу аша тоташтыру белән башкарыла.

3. Халыкка хәбәр итү һәм хәбәр итүнең өстәмә ысулы булып, «Внимание всем» сигналын дистанцион идарә ителә торган электросиреналар ярдәмендә хәбәр итүнең автоматлаштырылган системасы буенча тапшыру тора. Халык өчен сөйләм мәгълүматы гамәлдәге радио-, теле - һәм чыбыклы тапшырулар чөптәрләре һәм сөйләм сирена җайланмалары буенча тапшырыла.

Моннан тыш, тавышкөчәйткеч системалар белән җиһазландырылган ашыгыч хезмәт машиналары, кулдан ясалган сиреналар һәм мегафон, шулай ук кәрәзле элемтә операторларының ресурсы (SMS-хәбәр) җәлеп ителергә мөмкин.

4. Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасы электросиреналар белән идарә итү комплекслы ашыгыч хәбәр итү системасының аерылгысыз өлеше булып тора, шул ук вакытта өстәмә рәвештә кулланыла:

«АСО-4» үзәкләштерелгән хәбәр итүнең автоматлаштырылган системасы Актаныш муниципаль районы администрациясенең, коткару хезмәтләре һәм хезмәт, йорт һәм мобиль телефоннар буенча яшәү өчен кирәкле хезмәтләрне хәбәр итү өчен;

«Актаныш муниципаль районы гражданнарны яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесенең (алга таба-«Актаныш муниципаль районы УГЗ») оператив дежур бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә (алга таба - ЕДДС) резерв туклану чыганагы булган хәбәр итү системасы белән идарә итүнең техник чаралары белән җиһазландырылган эш урыны;

5. Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү аша башкарыла:

"ТАТТЕЛЕКОМ" ААҖ Яр Чаллы ЗУЭСы Актаныш район электр элемтәсе узелы радиотрансляция чөптәрләре;

потенциаль куркыныч объектларга хәбәр итүнең локаль системалары; яңгыравыклы җайланмалар белән җиһазландырылган автомобильләр; Актаныш муниципаль районы администрациясенең рәсми сайты; Актаныш муниципаль районы ЕДДС-тан «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсе ЦУКС» ФКУга гаризалар бирү юлы белән кәрәзле элемтә операторларына СМС-хәбәрләр җибәрү аша.

6. Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасын эшләтеп җибәрү турында карар кабул итү хокукы Актаныш муниципаль районы хакимиятенә җитәкче составына һәм халыкка хәбәр итү максатыннан бирелә:

Актаныш муниципаль районы башлыгына (яки аның вазыйфаларын башкаручы затка) «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең кризислы хәлләрдә идарә үзәге» Федераль казна учреждениесенә (алга таба - ФКУ «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең ЦУКС») кичекмәстән хәбәр итү юлы белән Актаныш муниципаль районы ЕДДС аша;

«Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКС» ФКУның Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе башлыгы яисә аны алмаштыручы зат рәхсәте белән, муниципальара (территориаль) дәрәжәдәге гадәттән тыш хәл куркынычы булганда, өлкән оператив кизү торучысына;

локаль хәбәр итү системасын эшләтеп жибәргәндә - потенциал куркыныч объект житекчесенә яки потенциал куркыныч объектны эксплуатацияләүче оешма житекчесенә, «Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКС» ФКУга яисә Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе башлыгы яки аны алмаштыручы зат рәхсәте белән, локаль хәбәр итү системасы гамәле зонасында гадәттән тыш хәл булу куркынычы булганда, өлкән оператив кизү торучыга хәбәр иткәндә.

7. Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү оешмасы белән гомуми житекчелек итә:

Актаныш муниципаль районы башлыгы (яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе рәисе (яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

"Актаныш муниципаль районы УГЗ" МКУ житекчесе яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

учреждениеләрдә, оешмаларда һәм предприятиеләрдә тиешле житекчеләр.

8. Хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системаларын санкцияләnmәгән рәвештә кертү рәхсәт ителми.

9. Актаныш муниципаль районы ЕДДС, элемент оешмалары, телерадиотапшырулар оешмалары, хәбәр итү буенча бурычлар:

Актаныш муниципаль районы ЕДДСы:

Актаныш муниципаль районының ЕДДС халыкка мәгълүмат житеккөрүне һәм хәбәр итүне оештыру буенча оператив дежур ЕДСС гамәлләре Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының методик күрсәтмәләре, башка норматив хокукий документлар һәм инструкцияләр нигезендә алдан эзерләнгән дип регламентлана;

элемент, телерадиотапшырулар оешмалары хезмәткәрләре белән берлектә, Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү өчен мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру буенча өйрәнүләр оештыра һәм үткәрә;

Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү системасын эшләтеп жибәрү буенча ел саен планлаштырыла торган күнегүләр үткәрүдә катнаша;

"АСО-4" кулланып халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү өчен оператив дежурларны эзерләүне оештыра;

квартал саен гражданның оборонасы житекчеләре составының, Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр һәм янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе әгъзаларының, "АСО-4" үзәкләштерелгән чакыру системасына кертелгән эвакуация комиссиясе һәм диспетчерлык хезмәтләренәң расланган исемлекләрен тикшерә, кирәк булганда аларга тиешле үзгәрешләр кертә;

комплекс күнегүләр үткәргәндә кануннар нигезендә, шәһәр һәм район территориясендә урнашкан, гадәттән тыш хәлләрдә гамәлләр тәртибе турында мәгълүмат белән текстлар тапшыру өчен телерадиокомпанияләргә һәм радиотапшырулар узелларын жәлеп итүне оештыра.

Элемент оешмалары:

алар карамагында булган хәбәр итү системасы элементларының ышанычлы эшләвен тәэмин итү буенча чаралар үткәрәләр;

хәбәр итү системасының техник чараларының, элемент каналларының сигналларны һәм хәбәр итү мәгълүматын житеккөрүгә даими эзерлеген тәэмин итәләр;

элемент объектларының хезмәт күрсәтүче персоналын эзерләүне гамәлгә ашыралар; Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү сигналларын тапшыру

буенча тренировкаларда катнашалар.

Телерадиотапшырулар оешмалары:

телерадиотапшырулар студияләренең дежур персоналын гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат бирү буенча гамәлләргә эзерләүне гамәлгә ашыралар;

хәбәр итү сигналларын һәм сөйләм мәгълүматын тапшыруга техник чараларның даими эзерлеген тәэмин итәләр;

«Актаныш муниципаль районы УГЗ» МКУ заявкалары буенча халыкка цифрлы яки башка мәгълүмат чараларына хәбәр итү өчен сөйләм хәбәрләрен язуны гамәлгә ашыралар;

Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү өчен сөйләм мәгълүматын тапшыру буенча тренировкаларда катнаша.

Потенциаль куркыныч объектлар (алга таба-ПОО):

объектлар янәшәсендә яшәүче эшчеләр һәм хезмәткәрләр һәм халыкны гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат бирү буенча гамәлләргә дежур персоналны эзерләүне гамәлгә ашыралар;

Актаныш муниципаль районының хәбәр итү системасы белән элемтә һәм хәбәр итү локаль системасы элементларының ышанычлы эшләвен тәэмин итү буенча чаралар үткәрәләр.

10. Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасының эзерлеген тикшерү тәртибе:

Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасы көчләрен һәм чараларын кулланырга эзерлекнең техник торышын тикшерү Россия ГТХМ оештыру-методик күрсәтмәләре, эш планнары нигезендә барлык дәрәжәләрдә үткәрелә.

Актаныш муниципаль районы территориясендә урнаштырылган электросиреналарны һәм тавыш әйткечләре, аларны саклау һәм үз вакытында техник хезмәт күрсәтү максатыннан, оешмаларга һәм конкрет затларга беркетелә.

Электросиреналар беркетелә торган оешма һәм предприятие житәкчеләре бурычлы:

аларны техник яктан тәзек хәлдә тоту, моның өчен оешма боерыгы белән әлеге вазыйфаларны вазыйфаи инструкцияләргә кертәп, сиреналарга хезмәт күрсәтү өчен җаваплы кешеләрне билгеләү;

юридик затны алыштырганда бу хакта КЧС һәм районның ОПБ рәисенә язмача хәбәр итәргә, сирена тәзексезлеге ачыкланган очракта ГО милкен кабул итүне оештырырга һәм үткәргә, ул беркетелгән оешма хисабына ремонт ясарга.

барлык объектларны да электросиреналарның, алга таба актлар төзү белән тавыш бирүчеләрнең булу-булмавы һәм тәзеклегенә тикшерү оештырыла;

11. Актаныш муниципаль районы территориясендә урнашкан оештыру-хокукый формаларына карамастан, оешмалар үз хезмәткәрләренә хәбәр итүне һәм мәгълүмат бирүне мөстәкыйль оештыралар.

12. Сигнал һәм хәбәр итү мәгълүматы:

халыкның игътибарын җәлеп итү һәм алда көтелгән хәбәр итү мәгълүматын тапшыру турында кисәтү өчен «ВНИМАНИЕ ВСЕМ!»;

хәбәр итү сигналы-хәбәр итү системасы буенча тапшырыла торган һәм билгеле бер чаралар үткәргү өчен команда булып торган шартлы сигнал;

сигнал бирү өчен шәһәрнең барлык техник чаралары кулланыла. Сигнал билгеләнгән тавыш, яктылык һәм башка сигналлар бирү белән кабатланырга мөмкин;

"ВНИМАНИЕ ВСЕМ" сигналы бирелгәннән соң, стихияле бәла-казалар куркынычы турында хәбәр итүнең сөйләм мәгълүматы тапшырыла.

13. Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системаларын эзерлектә тоту һәм камилләштерү чараларын финанслау:

муниципаль дәрәжәдә - халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чараларын тәэмин итү өчен бүлп бирелә торган Актаныш муниципаль районы бюджеты хисабына;

объект дәрәжәсендә-оешмалар, учреждениеләр һәм предприятиеләрнең үз финанс чаралары хисабына.

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Башкарма комитет карарына
17.03.2020 № 11Р-43
2 нче кушымта

Телефон номерлары “АСО-4” мәгълүмат системасының жирле системасына кертелгән тыныч һәм сугыш вакытындагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы турында Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр иткән өчен җаваплы затлар исемлеге

Актаныш муниципаль районы башлыгы - Актаныш муниципаль районының гражданның оборонасы җитәкчесе.

Актаныш муниципаль районы башлыгы урынбасары-Актаныш муниципаль районы гражданның оборонасы җитәкчесе урынбасары.

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе-Актаныш муниципаль районы КЧС һәм ОПБ рәисе.

Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең инфраструктура үсеше буенча урынбасары.

Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары-Актаныш муниципаль районы эвакуация кабул итү комиссиясе рәисе.

Гражданның оборонасы медицина хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасының җәмәгать тәртибен саклау хезмәте җитәкчесе.

Янгынга каршы гражданның оборонасы хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасы ягулык-майлау материаллары белән тәэмин итү һәм транспорт хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасының юл хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасы энергетика хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасы инженер хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасы коммуналь-техник хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасы сәүдә һәм туклану хезмәте җитәкчесе.

Гражданның оборонасының хайваннар һәм үсемлекләр саклау хезмәте җитәкчесе.

Авыл җирлекләре башлыклары.

Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе әгъзалары.

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Башкарма комитеты карарына
17-03-10-20 № ПР-49
3 нче кушымта

Актаныш муниципаль районы халкына гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаганда яки килеп чыгу куркынычы турында хәбәр итү буенча сөйләм хәбәрләре текстлары

Хәбәрләрнең текстлары Актаныш муниципаль районының гражданнар оборонасы штабы тарафыннан Актаныш муниципаль районының ГО тиешле хезмәтләре белгечләре белән берлектә эшләнә.

Хәбәрләр текстлары гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда һәм уку максатларында халыкны кисәтү (белдерү) өчен файдаланыла, шул ук вакытта сигнал бирү алдыннан «Уку тревогасы», «Уку һава тревогасы» «Уку һава тревогасына отбой» дигән сүз житкерелә.

1. һава һөжүме куркынычы янаганда халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!! "һава тревогасы", "һава тревогасы".

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә һава дошманының турыдан-туры һөжүме куркынычы бар.

Сезгә кирәк:

- үзеңә киенергә, балаларны киендерергә;
- газ, электр приборларын, мичләрне, казаннарны сүндерергә;
- тыгыз итеп ишекләрне һәм тәрәзәләрне ябарга;

Үзең белән алырга:

- шәхси саклану чаралары;
- азык-төлек һәм су запасы;
- шәхси документлар һәм башка кирәкле әйберләр;

Утны сүндерергә, күршеләрне "һава тревогасы" турында кисәтергә.

- яқын арада саклагыч корылманы (сыену урыны, радиациягә каршы яшеренү, подвал, баз) алырга, анда «һава тревогасына отбой» сигналына кадәр торырга кирәк.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

2. Дошманның һава һөжүме куркынычы узган вакытта халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!! "һава тревогасына отбой", «һава тревогасына отбой».

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә һава дошманының һөжүме куркынычы артта калды.

Сезгә кирәк:

хезмәт күрсәтүче персонал рәхсәте белән яшеренүне ташларга;
гадәти эшчәнлек белән шөгылләнү.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

3. Радиоактив зарарлану куркынычы янаганда яисә радиоактив зарарлану

табылганда халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!! "Радиация куркынычы», «Радиация куркынычы».

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә радиациянең югары дәрәжәсә теркәлгән.

Урынның радиоактив зарарлануында халыкның үз-үзен тотышы тәртибен тыңлагыз:

якын-тирәдә булса, сакланган бинада (сыену, яшеренү) тиз генә ышыкланырга. Юк икән, үз фатирында яшеренергә.

өске киём һәм аяк киёмнәрен полиэтилен пакетка салырга, ишекләрен һәм тәрәзәләрен тыгыз итеп ябарга. Полиэтилен пленка белән кухняда, ваннада, бөдрәф бүлмәләрендә вентиляцияне ябарга. Теләсә нинди вентиляцияне сүндерергә. Телевизор һәм радиоприемникны кабызырга.

урам ягыннан бинаны герметикалаштыру: тәрәзә һәм ишек ярыкларын пленка белән сузарга, тәрәзә тупсаларына һәм ишек бусагасына су белән яки 2% сода эремәсә белән чылатылган чүпрәк салырга, тәрәзәләрдәге ярыкларны кәгазь полоса яки скотч белән ябыштырырга.

ачык продуктларны полиэтилен пакетларга салырга һәм суыткычка куярга. Ябык савытларда су запасы ясарга.

эвакуацияләну өчен барлык мөмкин булган кирәкле әйберләрен дә эзерләргә: шәхси саклану чаралары: мамык-марля бәйләвеч, плащ яки накидка, перчатка, баш киёме, итекләр (әгәр итек юк икән - аяк киёмнә кидерү өчен тыгыз полиэтилен пакетлар;

бер көнлек азык-төлек запасы һәм дарулар (авырулар өчен);

документлар һәм акча;

башка кыйммәтле һәм кирәкле әйберләр;

әйберләр белән чемоданны (рюкзакны) полиэтилен пленка белән төрергә;

Эвакуация өчен жыелу урынына чыгар алдыннан фатирны барлык коммуникацияләрдән аерырга һәм яхшылап ябарга.

Әгәр эвакуация үткәрелмәсә, даими рәвештә герметикалаштырылган бинада (радио яки телевидение аша «Отбой» сигналын алганчы) булу, урамга барлык саклану чараларын киём кенә чыгу.

Ачык урында булганда:

саклану чараларын салмаска;

биек үлән һәм куаклар буйлап хәрәкәт итүдән, тузан күтөрелүдән качарга;

кирәк булмаган очракта утырмаска, чит әйберләргә кагылмаска;

эчмәскә, азык кабул итмәскә, төмәке тартмаска;

бинага керү алдыннан өлешчә дезактивация үткәрергә: дымлы чүпрәк белән киём-салымнан тузанны сөртәргә, гәүдәнең ачык өлешләрен су белән юарга;

Бинада булганда:

вакыт-вакыт ишек алдындагы майданчыкны дымландырырга;

урам аяк киёмнәрен, дымлы чүпрәк белән сөртеп, бусагада калдырырга;

көн саен бүлмәдә дымлы жыештыру һәм тузан сөртү;

азыкны бары тик бинада гына кабул итәргә. Ризык кабул итәр алдыннан кулларны сабын белән юарга, 0,5% эчәргә яраклы сода эретмәсә белән авызын чайкарга;

Игътибар! Йод профилактикасын үткөрү тәртибен тыңлагыз:

Йод профилактикасын үткөрү өчен түбәндәге дозаларда таблеткаларда йодлы калий кулланалар: 2 яшькә кадәрге балаларга-көнгә 0,004 г 1 тапкыр чәй яки кисель белән; 2 яшьтән өлкәнрәк балаларга һәм өлкәннәргә - 0,125 г көнгә 1 тапкыр.

Әгәр сездә таблеткалар булмаса, йод калие 5% йод эремәсен кулланалар:

5 яшькә кадәрге балаларга эчкә алу билгеләнми, ә 2,5% эретмәне тампон белән жылкә һәм һәм балтыр тиресенә; 5-14 яшьлек балаларга - ярты стакан сөт

яки суга ашаганнан соң көненә 22 тамчы 1 тапкыр, яки 11 тамчы 2 тапкыр; 14 яшьтән өлкәнрәк балаларга һәм өлкәннәргә - көненә 44 тамчы 1 тапкыр, көненә 22 тамчы 2 тапкыр.

Люгольне дә кабул итәргә була: 5 яшькә кадәр балаларга билгеләнми; 5 яшьтән 14 яшькә кадәр балаларга - көнгә 10-11 тамчы 1 тапкыр, ягъни көнгә 5-6 тамчы 2 тапкыр; 14 яшьтән өлкәнрәк балаларга - 22 тамчы 1 тапкыр, яки көненә 10 тамчы 2 тапкыр.

Препаратларны радиоактив зарарлану куркынычы турында сигнал алганда, организмга радиоактив йод керү куркынычы беткәнчегә кадәр кабул итәргә.

Мәгълүмат гигиена һәм эпидемиология үзәгенең баш табибы _____ тарафыннан бирелгән.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

4. Химик (бактериологик) зарарлану куркынычы янаганда яисә ОВ, АХОВ яки БС ачыкланган очракта халыкка мөрәжәгать итү тексти.Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданныр!!! "Химик тревога".

Сезгә мөрәжәгать итә _____ Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы территориясендә, торак пунктларда кешеләр һәм хайваннар авыруы очраклары билгеләнде _____ (авыруның исеме).

Район администрациясе тарафыннан авыруларны локальләштерү һәм эпидемияне булдырмау өчен чаралар күрелә.

Актаныш муниципаль районы территориясендә халыкның үз-үзен тотышы тәртибен тыңлагыз:

ачык урында булуга юл куймаска;

торак, житештерү һәм хужалык биналарын герметизацияләү;

суны эчәргә яраклы һәм хужалык максатлары өчен су белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән чыганаclarыннан гына файдаланырга, аны алдан кайнатырга;

туклану өчен бары тик консервланган һәм герметик (ябык) савытларда саклана торган продуктларны гына кулланырга;

биналарда булган дезинфекция чараларын кулланып көн саен дымлы жыештыру үткәргә;

авыруның беренче билгеләре барлыкка килгәндә, ашыгыч рәвештә медицина хезмәткәрләрен танылуга куярга, ө «БС» ны кулланганда, бактериягә каршы № 1 чараны кабул итәргә кирәк.

Мәгълүмат гигиена һәм эпидемиология үзәгенең баш табибы _____ тарафыннан бирелгән.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

5. Табигый бәла-казалар янаган яисә килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү буенча халыкка мөрәжәгать тексти Игътибар!!! Игътибар!! Гражданныр!!! Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә.

Табигый бәла-казалар вакытында халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм гамәлләре турында мәгълүмат тыңлагыз.

Табигый бәла-казалар-табигатьнең, кагыйдә буларак, кинәт барлыкка килгән куркыныч күренешләре. Безнең район өчен ураганнар, су басу, кар көртләре, буранныр аеруча куркыныч күренеш булып тора.

Алар кешеләрнең нормаль тормышын боза, аларның һәлак булуына китерә, аларның матди кыйммәтләрен жимерә һәм юкка чыгара ала.

Табигый бәла-казалар килеп чыгу куркынычы турында халыкка жирле радиотапшыру челтәрләре һәм посыльнойлар аша хәбәр ителә.

Һәр гражданин, стихияле бәла-каза килгәндә, үз-үзен аямыйча күрсәтергә

һәм, кирәк булганда, талау, мародерлык һәм башка законлылык бозуларны булдырмаска тиеш.

Гаилә әгъзаларына, әйләнә-тирәдөгеләргә һәм үзләренә беренче ярдәм итеп, гражданин, моның өчен шәхси транспорт, инструмент, медикаментлар, бәйләү материалыннан файдаланып, табигый бәла-каза нәтижәләрен бетерүдә катнашырга тиеш.

Табигый бәла-каза нәтижәләрен бетергәндә түбәндәге саклык чараларын күрергә кирәк:

теләсә нинди зарарланган бинага керер алдыннан, аның жиимерелү куркынычы юкмы икәнлегенә ышаныгыз;

жыелган газлар шартлау куркынычы аркасында, бинада ачык уттан (шырпы, шәм һ. б.) файдаланырга ярамый;

өзелгән һәм ялангач чыбыклар белән сак булыгыз, кыска ялганыш бирмәгез; коммуналь-техник хезмәт тикшергәнче, электрны, газны һәм суүткәргечне кушмагыз;

зарарланган коелардан су эчмәгез.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

6. Игътибар!!! шторм кисәтүе алынган очракта, халыкка мөрәжәгать итү тексты Игътибар!! Гражданиннар!!! Сизгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә. Росгидрометеослужбаның шторм кисәтү алган вакытта гамәлләр турында мәгълүматны тыңлагыз.

Шторм кисәтүе бирелә _____ м/сек. жил көчәйгәндә.

Мондый кисәтүне алганнан соң түбәндөгеләр кирәк:

балконнарны һәм ишегалларын жиңел предметлардан чистартырга яисә аларны ныгытырга;

ябарлык тәрәзәләрне һәм ишекләрне йозакка бикләргә;

мөмкин булганча, түбәләрне, мичләрне һәм вентиляция торбаларын ныгытырга, тәрәзә капкачларын һәм тәрәзәләрне щитлар белән эшләргә;

мичтә утны сүндерү;

медицина аптекасы һәм азык - төлек һәм су запасларын 2-3 тәүлеклек әзерләргә;

автоном яктырту чыганаclarы әзерләргә (фонарьлар, керосин лампалар, шәм);

жиңел төзелешләрдән ныклы биналарга яки ГО саклау корылмаларына күчәргә.

Әгәр ураган сезне урамда очратса-кирәк:

жиңел төзелмәләрдән, күперләрдән, эстакададан, ЛЭП, күпердән, агачлардан ераграк торырга;

оча торган предметлардан фанера, такталар, ящиклар, башка кул чаралары белән сакланырга;

подвалларда, базларда, башка тирән биналарда тизрәк яшеренергә тырышыгыз.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

7. Хлор ташланган авария янаган яки килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү тексты, Игътибар!! Игътибар!! Гражданиннар!!! Сизгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә.

Предприятиедә (транспортта) техник авария вакытында хлор ташланган гамәлләр турында уку мәгълүматын тыңлагыз.

Хлор ул - яшькелт-сары төстәге, сулышны кискен буа торган исле, һавадан авыррак газ.

Парлану һәм су парлары белән кушылганда һавада яшел-ак төстәге томан рәвешендә жир өстенә утыра, биналарның подвалларына һәм түбән катларына үтеп керә.

Хлор парлары күзне, тирене, сулыш органнарын нык ярсыйта.

Агулану билгеләре: күкрәкләрдә кискен авырту, коры ютөл, тын кысылу, күзләрдә кисү.

Саклау чаралары: су белән яисә 2% эчә торган сода эремәсе белән чылатылган мамык-марля бәйләвечләре.

Авария турында мәгълүмат алганда, хлор ташлаган очракта түбәндәгеләрне эшләгез:

тапшырылучы мәгълүматтан авария урынын һәм агулы болытның таралу юнәлешен ачыклагыз;

бинада яки машинада булсагыз, барлык тәрәзәләрне һәм ишекләрне тыгыз ябыгыз;

жылыту приборларын һәм суыту системаларын һәм приборларын сүндерегез, газны ябыгыз;

тәрәзә һәм чердак вентиляторларын сүндерегез, вентиляция люкларын һәм тишекләрне ябыгыз;

өй аптекасын эзерләгез. Анда эчәр су булуын тикшерегез;

сулыш һәм тирене саклау чараларын эзерләгез. Әгәр кул астында булмаса, тыгыз тукумалардан тегелгән мамык-марля бәйләвечләр, тыгыз тукумалардан киёмнәр ясагыз.

Әгәр дә сез һавада агулы газ барлыгын сизсәгез, күзлек һәм су белән чылатып, яисә 2%-ны эчә торган сода эремәсе белән мамык-марля бәйләвеч киегез.

Шунда ук зарарлану зонасыннан чыгыгыз. Жил сезгә сулдан яки уңнан, битегезгә һәм муеныгызга килмәсен өчен, юнәлештә хәрәкәт итегез.

Паника һәм имеш-мимешләр күрсәтү фактларын кичекмәстән таркатыгыз. Сезгә өегездән читтә озак торырга туры килмәс. Һәлакәтне бетерү белән район хезмәтләре һәм ГО көчләре шөгыльләнәчәк.

Әгәр дә сез кешеләрнең хлор белән зарарлануына шаһит булсагыз, битараф калмагыз. Максималь ярдәм күрсәтегез.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мэрәжәгатен тыңладыгыз.

8. Хлор ташланган авария янаган яки килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү тексти, Игътибар!! Игътибар!! Гражданныр!!! Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мэрәжәгать итә. Предприятиедә (транспортта) техник авария вакытында аммиак ташланган гамәлләр турында уку мәгълүматын тыңлагыз.

АХОВ чыгарылмалары белән булган һәлакәт турында мәгълүматны ишеткәч, сулыш органнарын индивидуаль яклау чараларын кияргә, тәрәзәләрне һәм форточкаларны ябарга, электр агрегатлары һәм көнкүреш приборларын сүндерергә, мичләрдә утны сүндерергә, балалар киендерергә, кирәк булганда жылы киём һәм азык-төлек алырга (бозылмый торган продуктларның өч көнлек запасы), күршеләрне кисәтергә, тиз, ләкин паникасыз, күрсәтелгән юнәлештә яки читкә, жылнең перпендикуляр юнәлешенә, алга таба күрсәтмәләр алганчы яхшы итеп уздырылган калкулыкка чыгарга кирәк.

Противогаз булмаганда, шунда ук зарарлану зонасыннан чыгарга кирәк. Шулу вакытта сулыш органнарын саклау өчен мамык-марля бәйләвечләрен, тукумадан кул астындагы эшләнмәләрне, су белән чылатылган әйберләрне кулланырга мөмкин. Әгәр зарарлану зонасыннан чыгу мөмкинлеге булмаса, шунда ук бинада яшеренергә һәм аны герметизацияләргә кирәк.

Шуны истә тотарга кирәк, АММИАК һавадан жиңелрәк булчак, биналарның

Зарарланган урында хәрәкәт иткәндә түбәндәге кагыйдәләргә төгәл үтәргә кирәк:

хәрәкәт тиз, әмма йөгәрергә һәм тузан күтәрерлек түгел;

биналарга сөялмәү һәм тирә-юньдәгеләргә кагылмау;

юлда очраган сыеклык тамчылары яки порошоклы билгесез матдәләргә порошоклы чәчелмәләренә басмаска;

шәхси саклану чараларын махсус күрсәтмәгә кадәр төшермәскә;

тирәдәгә, киём-салымдагы, аяк киеме, шәхси саклану чараларындагы АХОВ тамчылары ачыкланган очракта, аларны кәгазьдән тампон яки борын яулыгы белән бетерергә, зарарланган урынны су белән юарга кирәк;

зыян күргән, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итә алмаган балаларга ярдәм итәргә.

Зарарлану зонасыннан чыккач, өскә киёмне салдырырга һәм аны урамда калдырырга, сабын белән душ кабул итәргә, күзләргә яхшылап юарга һәм авызын чайкарга.

АХОВ жиңүгә шикләнган очракта теләсә нинди физик йөкләнешне төшереп калдырырга, күп күләмдә жылы (чөй, сөт) эчүне кабул итәргә һәм зарарлану дәрәжәсен билгеләү һәм профилактика һәм дөвалау чараларын үткөрү өчен медицина хезмәткәренә мөрәжәгать итәргә кирәк.

Халыкка химик зарарлану куркынычын бетерү һәм алга таба гамәлләр тәртибе турында махсус вәкаләтле органнар яки милиция хәбәр итә.

Шуны да истә тотарга кирәк, халыкны даими яшәү урыннарына кайтканда әлегә биналарның һавасында АХОВ карап тотуга контроль тикшерүдән соң гына рөхсәт ителә.

Зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү.

Кеше зарарланганда, АХОВ зыян күрүчеләргә медицина яклавы буенча түбәндәге чараларны тормышка ашырырга кирәк:

АММИАК

Зарарлану билгеләре: Күз яшьләре агу, күз авыртуы, конъюнктивит, күрүне югалту, приступсыман йөткерү, тире зарарланганда - 1 яки 2 дәрәжәдәге химик пешү.

Зарарлану зонасында: күзләргә һәм зарарланган тире участокларының су белән күпләп юылуы, противогаз кую, зарарлану зонасыннан тиз арада чыгу (чыгару).

Зарарлану зонасыннан тыш: тынычлык, жылылык; физик авырулар вакытында күзләргә 2 шәр тамчы 1%-новокаин эремәсен яки 0,1%-адреналин эремәсен, 0,1%-м адреналин гидрохлорид эремәсен; зарарланган тирегә - 3-5%-борный, уксус яки лимон кислотасы эремәсә сөртү; эчкә - жылы сөт; авыртуны баса торган чаралар: 1 мл 1%-морфин, гидрохлорид яки промедол эремәсе; 1мл 0,1% - атропин эремәсе; сулыш туктаганда-ясалма сулыш.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

9. Су басу куркынычы янаган яисә килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү буенча текст Игътибар!!! Игътибар!! Гражданныр!!! Сөзгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә. Су басу һәм ташу вакытында саклану чаралары турында мәгълүмат тыңлагыз.

Су басу куркынычы турында кисәтү алгач, бу хакта якиннарыгыз, күршеләрегезгә хәбәр итегез. Көтелүче су басу турында кисәтүдә, гадәттә, су басу вакыты һәм чикләре турында мәгълүмат, шулай ук халыкка үз-үзеңне тоту яки эвакуацияләү тәртибе турында киңәшләр.

Жирле радио яки тавышлы аппаратуралы махсус вәкаләтле затларны тыңлауны дөвам итеп (өгер сөз кинәт су басу турында барса), жирле үзидарә органнары билгеләгән вакытлыча үзгәртүләргә (кагыйдә буларак үзгәртүләргә)

мәктәпләр базасында), анда туклану, медицина хезмәте күрсәтү оештырылачак.

Үз йортыңны саклау өчен эвакуация алдыннан кирәк: суны, газ, электрны сүндерергә, мичләрне сүндерергә, бинаның өске катларына (чардакларына) кыйммәтле әйберләр һәм предметларны күчерергә, куркынычсыз урыннарда авыл хужалыгы инвентаре алырга, беренче катның тәрәзәләрен һәм ишекләрен кул астындагы материал белән ябарга (кирәк булганда).

Эвакуация башлану турында сигнал алганда тиз арада документлар, акчалар, кыйммәтле әйберләр, дарулар, киём-салым һәм аяк киеме комплектын, берничә көнгә азык-төлек запасын җыярга һәм игълан ителгән эвакуация пунктына барырга кирәк.

Кинәт су басканда, мөмкин кадәр тизрәк биек урынны алырга һәм су буенча оешкан эвакуациягә эзәр булырга кирәк. Коткаручыларга су белән аерылган һәм ярдәмгә мохтаж кешеләрнең булуын үз вакытында ачыкларга мөмкинлек бирә торган чаралар күрергә кирәк: тәүлекнең якты вакытында - биек урында полотноны элү, караңгыда - яктылык сигналлары бирү.

Хәтердә тотыгыз!!! Су баскан җирдә ашарга, кайнамаган су эчәргә ярамый. Юешләнгән электр приборларыннан бары тик аларны җентекләп киптергәннән соң гына файдаланырга.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәҗәгатен тыңладыгыз.